

Intelligence and cardiovascular health. Epidemiological studies of Swedish men

Karin Modig

PhD. Karolinska institutet, institutionen för miljömedicin, enheten för epidemiologi.
E-post: karin.modig@ki.se.

Hur intelligent en person är – kan det verkligen påverka risken för framtida sjuklighet och död? Svaret är ja. De kausala mekanismerna för hur detta sker är dock oklara. I den aktuella avhandlingen har sambandet mellan intelligens vid 18 års ålder och risk för kardiovaskulär sjuklighet och död senare i livet studerats. Hänsyn har tagits till skillnader i social position och utbildningsnivå – som förklarar en del av sambandet men inte hela. Utöver detta har sambandet mellan intelligens och rökning samt nikotinberoende studerats. Rökning har föreslagits som en möjlig medierande faktor mellan intelligens och dödlighet.

Den studiepopulation som avhandlingen baseras på är skapad genom register-samkörning av ett flertal nationella register, där IQ hämtades in från Mönstringsregistret. Analyserna baserades på alla svenska män som var födda mellan åren 1951 och 1984, beroende på studie, och som genomgick mönstring. Studierna om intelligens, rökning och nikotinberoende baserades på en mindre kohort av svenska manliga tvillingar.

Sammanfattningsvis visar avhandlingen, i linje med andra studier, på ett omvänt samband mellan intelligens och dödlighet samt att detta samband inte kan förklaras av skillnad i social position. Sambandet återfanns i samtliga socioekonomiska strata och kvarstod även efter justering

för indikatorer för social position i barndomen och i vuxen ålder. Vidare återfanns omvända samband för intelligens och samtliga studerade subtyper av stroke där det starkaste sambandet återfanns för hemorragisk stroke. Avhandlingens resultat ger inget stöd för hypotesen att intelligens skulle ha en kausal effekt på rökstatus eller nikotinberoende, resultaten indikerade istället att rökning och intelligens påverkas av faktorer i den för tvillingarna gemensamma uppväxtmiljön.

Avslutningsvis så bidrar avhandlingen med information om underliggande mekanismer bakom sambandet mellan intelligens och dödlighet genom en diskussion och litteraturgenomgång av föreslagna mekanismer. För att kunna föreslå preventiva åtgärder krävs dock fler studier av de underliggande mekanismerna.